

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 19ης Μαΐου 2010*

Στην υπόθεση T-19/05,

Boliden AB, με έδρα τη Στοκχόλμη (Σουηδία),

Outokumpu Copper Fabrication AB, πρώην Boliden Fabrication AB, με έδρα το Västerås (Σουηδία),

Outokumpu Copper BCZ SA, πρώην Boliden Cuivre & Zinc SA, με έδρα τη Λιέγη (Βέλγιο),

εκπροσωπούμενες, αρχικώς, από τους C. Wetter και O. Rislund, στη συνέχεια, από τους C. Wetter και M. Johansson, δικηγόρους,

προσφεύγουσες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους É. Gippini Fournier και S. Noë,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

με αντικείμενο, πρώτον, αίτημα ακυρώσεως του άρθρου 1, στοιχεία α΄ έως γ΄, της αποφάσεως E(2004) 2826 της Επιτροπής, της 3ης Σεπτεμβρίου 2004, σχετικά με δι-αδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/38.069 — Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκατα-στάσεων), καθόσον διαπιστώνεται στο άρθρο αυτό ότι οι προσφεύγουσες μετέσχαν σε παράβαση μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1995 και της 27ης Αυγούστου 1998, καθώς και μεταξύ της 10ης Δεκεμβρίου 1998 και της 7ης Οκτωβρίου 1999, δεύτερον, αίτη-μα μειώσεως του ποσού του προστίμου που επιβλήθηκε στις προσφεύγουσες με την απόφαση αυτή και, τρίτον, αντίθετο αίτημα της Επιτροπής για αύξηση του εν λόγω προστίμου,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους E. Martins Ribeiro, πρόεδρο, Σ. Παπασάββα και N. Wahl (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: Κ. Καντζά, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσε-ως της 4ης Νοεμβρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

- 1 Οι προσφεύγουσες, Outokumpu Copper Fabrication AB (πρώην Boliden Fabrication AB), Outokumpu Copper BCZ SA (πρώην Boliden Cuivre & Zinc SA) και Boliden AB, ανήκουν στον όμιλο Boliden, η μητρική εταιρία του οποίου, η Boliden, είναι εταιρία σουηδικού δικαίου, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο της Στοκχόλμης (Σουηδία), η οποία διαθέτει εκμεταλλεύσεις στην Ευρώπη και στον Καναδά. Ο όμιλος ειδικεύεται, ιδίως, στην εξόρυξη, την επεξεργασία και την πώληση μετάλλων και ορυκτών προϊόντων, κυρίως χαλκού και ψευδαργύρου.

1. Η διοικητική διαδικασία

- 2 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατόπιν πληροφοριών που της διαβίβασε η Mueller Industries Inc. (στο εξής: Mueller) τον Ιανουάριο του 2001, πραγματοποίησε, τον Μάρτιο του 2001, αιφνιδιαστικούς ελέγχους στις εγκαταστάσεις πλειόνων επιχειρήσεων που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα των χαλκοσωλήνων, δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων [81 ΕΚ] και [82 ΕΚ] (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25).

- 3 Στις 9 και στις 10 Απριλίου 2001, διενεργήθηκαν περαιτέρω έλεγχοι στις εγκαταστάσεις της KME Germany AG (πρώην KM Europa Metal AG) καθώς και της Outokumpu Oyj και της Luvata Oy (πρώην Outokumpu Copper Products Oy) (στο εξής, από κοινού: όμιλος Outokumpu). Στις 9 Απριλίου 2001, η Outokumpu υπέβαλε στην Επιτροπή προσφορά συνεργασίας δυνάμει της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με τη μη επιβολή ή τη μείωση των προστίμων σε περιπτώσεις συμπράξεων (ΕΕ 1996, C 207, σ. 4, στο εξής: ανακοίνωση του 1996 περί συνεργασίας), τόσο ως προς τους σωλήνες για βιομηχανική χρήση όσο και ως προς τους σωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων. Κατόπιν περαιτέρω ελέγχων, η Επιτροπή χώρισε την έρευνα της ως προς τους χαλκοσωλήνες σε τρεις αυτοτελείς διαδικασίες, ήτοι την υπόθεση COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων), την υπόθεση COMP/E-1/38.121 (Σύνδεσμοι σωληνώσεων) και την υπόθεση COMP/E-1/38.240 (Σωλήνες για βιομηχανική χρήση).

- 4 Με έγγραφο της 30ής Μαΐου 2001, ο όμιλος Outokumpu διαβίβασε υπόμνημα στην Επιτροπή, συνοδευόμενο από ορισμένα παραρτήματα, στο οποίο περιέγραφε τον τομέα των χαλκοσωλήνων και τις σχετικές συμφωνίες στο πλαίσιο της συμπράξεως.

- 5 Στις 5 Ιουνίου 2002, στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.240 (Σωλήνες για βιομηχανική χρήση), διεξήχθησαν, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, συναντήσεις, αφορώσες την προσφορά συνεργασίας του ομίλου Outokumpu, με τους εκπροσώπους της επιχειρήσεως αυτής. Η εν λόγω επιχείρηση γνωστοποίησε επίσης ότι συμφωνούσε να υποβάλει η Επιτροπή ερωτήσεις στους υπαλλήλους της που είχαν ανάμιξη στις συμφωνίες τις οποίες αφορούσε η υπόθεση COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων).

- 6 Τον Ιούλιο του 2002, στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.240 (Σωλήνες για βιομηχανική χρήση), η Επιτροπή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 11 του κανονισμού

- 17, αφενός, απηύθυνε αιτήσεις παροχής πληροφοριών στη Wieland-Werke AG (στο εξής Wieland) και στον όμιλο ΚΜΕ [αποτελούμενο από τους ΚΜΕ Germany, ΚΜΕ France SAS (πρώην Tréfinmétaux SA) και ΚΜΕ Italy SpA (πρώην Europa Metall SpA)] και, αφετέρου, κάλεσε τον όμιλο Ουτοκუმπυ να της γνωστοποιήσει συμπληρωματικά στοιχεία. Στις 15 Οκτωβρίου 2002, ο όμιλος ΚΜΕ απάντησε στην εν λόγω αίτηση παροχής πληροφοριών. Με την απάντησή του προέβη επίσης σε δήλωση και υπέβαλε αίτηση προκειμένου να τύχει της εφαρμογής της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων). Επιπλέον, ο όμιλος ΚΜΕ επέτρεψε στην Επιτροπή να χρησιμοποιήσει στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων) όλες τις πληροφορίες που της παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.240 (Σωλήνες για βιομηχανική χρήση).
- 7 Στις 23 Ιανουαρίου 2003, η Wieland, με δήλωσή της προς την Επιτροπή, ζήτησε να τύχει, στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων), της εφαρμογής της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας.
- 8 Στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων), η Επιτροπή απηύθυνε, στις 3 Μαρτίου 2003, αιτήσεις παροχής πληροφοριών στον όμιλο Boliden, στην HME Nederland BV (στο εξής: HME) και στη Χαλκός ΑΕ Επεξεργασίας Μετάλλων (στο εξής: Χαλκός), καθώς και, στις 20 Μαρτίου 2003, στον όμιλο IMI (αποτελούμενο από τις IMI plc, IMI Kynoch Ltd και Yorkshire Copper Tube).
- 9 Στις 9 Απριλίου 2003, οι εκπρόσωποι της Χαλκός συνάντησαν τους εκπροσώπους της Επιτροπής και ζήτησαν, στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων), την εφαρμογή της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας.
- 10 Στις 29 Αυγούστου 2003, η Επιτροπή, στο πλαίσιο της υποθέσεως COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων), εξέδωσε ανακοίνωση αιτιάσεων την

οποία απηύθυνε στις εμπλεκόμενες εταιρίες. Αφού επετράπη στις εν λόγω εταιρίες να συμβουλευθούν τον φάκελο, σε ηλεκτρονική μορφή, και υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις, αυτές μετέσχαν, πλην της ΗΜΕ, σε ακρόαση στις 28 Νοεμβρίου 2003.

- 11 Στις 16 Δεκεμβρίου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση E(2003) 4820 τελικό, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/38.240 — Σωλήνες για βιομηχανική χρήση), περίληψη της οποίας δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 28ης Απριλίου 2004 (ΕΕ L 125, σ. 50).

2. Η προσβαλλομένη απόφαση

- 12 Στις 3 Σεπτεμβρίου 2004, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση E(2004) 2826, σχετικά με διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 81 [ΕΚ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση COMP/E-1/38.069 — Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων) (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), περίληψη της οποίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* της 13ης Ιουλίου 2006 (ΕΕ L 192, σ. 21).
- 13 Η προσβαλλομένη απόφαση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διατάξεις:

«Άρθρο 1

Οι ακόλουθες επιχειρήσεις παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ και, από την 1η Ιανουαρίου 1994, του άρθρου 53, παράγραφος 1, της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ, επειδή συμμετείχαν, κατά τις αναφερθείσες περιόδους, σε σύμπλεγμα

συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών που συνίσταντο στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή της αγοράς στον τομέα των χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων:

α) Boliden [...], από κοινού με τις [Outokumpu Copper Fabrication] και [Outokumpu Copper BCZ], από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

β) [Outokumpu Copper Fabrication], από κοινού με τις Boliden [...] και [Outokumpu Copper BCZ], από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

γ) [Outokumpu Copper BCZ], από κοινού με τις Boliden [...] και [Outokumpu Copper Fabrication], από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

δ) Austria Buntmetall AG:

i) από κοινού με την Buntmetall Amstetten [GmbH], από τις 29 Αυγούστου 1998 το αργότερο μέχρι τις 8 Ιουλίου 1999, και

ii) από κοινού με τις [Wieland] και Buntmetall Amstetten [...], από τις 9 Ιουλίου 1999 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

ε) Buntmetall Amstetten [...]:

i) από κοινού με την Austria Buntmetall [...], από τις 29 Αυγούστου 1998 το αργότερο μέχρι τις 8 Ιουλίου 1999, και

- ii) από κοινού με τις [Wieland] και Austria Buntmetall [...], από τις 9 Ιουλίου 1999 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

- στ) [Χαλκόρ], από τις 29 Αυγούστου 1998 το αργότερο μέχρι τουλάχιστον τις αρχές Σεπτεμβρίου 1999.

- ζ) [HME] από τις 29 Αυγούστου 1998 το αργότερο μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

- η) IMI [...], από κοινού με [τις] IMI Kynoch [...] και Yorkshire Copper Tube [...], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

- θ) IMI Kynoch [...], από κοινού με τις IMI [...] και Yorkshire Copper Tube [...], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

- ι) Yorkshire Copper Tube [...], από κοινού με [τις] IMI [...] και IMI Kynoch [...], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

- ια) [KME Germany]:
 - i) ατομικά, από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι τις 19 Ιουνίου 1995, και

 - ii) από κοινού με τις [KME France] και [KME Italy], από τις 20 Ιουνίου 1995 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

ιβ) [ΚΜΕ Italy]:

- i) από κοινού με [την ΚΜΕ France], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 19 Ιουνίου 1995, και
- ii) από κοινού με τις [ΚΜΕ Germany] και [ΚΜΕ France], από τις 20 Ιουνίου 1995 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

ιγ) [ΚΜΕ France]:

- i) από κοινού με την [ΚΜΕ Italy], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 19 Ιουνίου 1995, και
- ii) από κοινού με τις [ΚΜΕ Germany] και [ΚΜΕ Italy], από τις 20 Ιουνίου 1995 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

[...]

ιθ) Outokumpu [...], από κοινού με τη [Luvata], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

κ) [Luvata], από κοινού με την Outokumpu [...], από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

κα) [Wieland]:

- i) ατομικά, από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989 μέχρι τις 8 Ιουλίου 1999, και
- ii) από κοινού με [τις] Austria Buntmetall [...] και Buntmetall Amstetten [...], από τις 9 Ιουλίου 1999 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.

Άρθρο 2

Για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1, επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

- α) Boliden [...], [Outokumpu Copper Fabrication] και [Outokumpu Copper BCZ], από κοινού και εις ολόκληρον: 32,6 εκατομμύρια ευρώ·
- β) Austria Buntmetall [...] και Buntmetall Amstetten [...], από κοινού και εις ολόκληρον: 0,6695 εκατομμύρια ευρώ·
- γ) Austria Buntmetall [...], Buntmetall Amstetten [...] και [Wieland], από κοινού και εις ολόκληρον: 2,43 εκατομμύρια ευρώ·
- δ) [Χαλκόρ] ατομικά: 9,16 εκατομμύρια ευρώ·

- ε) [ΗΜΕ] ατομικά: 4,49 εκατομμύρια ευρώ·
- στ) ΙΜΙ [...], ΙΜΙ Κυνoch [...] και Yorkshire Copper Tube [...], από κοινού και εις ολόκληρον: 44,98 εκατομμύρια ευρώ·
- ζ) [ΚΜΕ Germany]: 17,96 εκατομμύρια ευρώ·
- η) [ΚΜΕ Germany], [ΚΜΕ France] και [ΚΜΕ Italy], από κοινού και εις ολόκληρον: 32,75 εκατομμύρια ευρώ·
- θ) [ΚΜΕ Italy] και [ΚΜΕ France], από κοινού και εις ολόκληρον: 16,37 εκατομμύρια ευρώ
- ι) Outokumpu [...] και [Luvata], από κοινού και εις ολόκληρον: 36,14 εκατομμύρια ευρώ
- ια) [Wieland], ατομικά: 24,7416 εκατομμύρια ευρώ.

[...]»

¹⁴ Η Επιτροπή έκρινε ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις είχαν μετάσχει σε ενιαία, διαρκή, σύνθετη και, στην περίπτωση του ομίλου Boliden, του ομίλου ΚΜΕ και της Wieland, πολύμορφη παράβαση (στο εξής: σύμπραξη ή επίμαχη παράβαση). Η Επιτροπή διευκρίνισε ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν αφορούσε τις εθνικές συμφωνίες καθεαυτές (αιτιολογικές σκέψεις 2 και 106 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Επίμαχα προϊόντα και αγορές

- 15 Ο σχετικός τομέας, ο οποίος είναι ο τομέας της κατασκευής χαλκοσωλήνων, περιλαμβάνει δύο ομάδες προϊόντων, δηλαδή, αφενός, τους σωλήνες για βιομηχανική χρήση που διαιρούνται σε υποομάδες βάσει της τελικής χρήσεως (κλιματισμός και ψύξη, σύνδεσμοι σωληνώσεων, θερμοσίφωνες και καυστήρες φυσικού αερίου, φίλτρα-ξηραντήρες και τηλεπικοινωνίες) και, αφετέρου, τους σωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων (καλούμενους επίσης σωλήνες ειδών υγιεινής, νερού ή εγκαταστάσεως) που χρησιμοποιούνται για εγκαταστάσεις νερού, φυσικού αερίου, πετρελαίου και θερμάνσεως στις οικοδομές (αιτιολογική σκέψη 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 16 Η Επιτροπή έκρινε ότι οι υποθέσεις COMP/E-1/38.069 (Χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων) και COMP/E-1/38.240 (Σωλήνες για βιομηχανική χρήση) αφορούσαν δύο αυτοτελείς παραβάσεις. Προς τούτο, στηρίχτηκε κυρίως στο ότι «οι ρυθμίσεις για τους σωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων, αφενός, και για τους σωλήνες βιομηχανικής χρήσης, αφετέρου, αφορούσαν διαφορετικές επιχειρήσεις (και υπαλλήλους), και είχαν οργανωθεί με διαφορετικό τρόπο». Εξάλλου, η Επιτροπή έκρινε ότι ο τομέας των σωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων διακρίνεται από τον τομέα των σωλήνων για βιομηχανική χρήση όσον αφορά την οικεία πελατεία, την τελική χρήση και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των προϊόντων (αιτιολογικές σκέψεις 4 και 5 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 17 Όσον αφορά τους χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων, η Επιτροπή διαπίστωσε με την προσβαλλομένη απόφαση ότι η ομάδα αυτή προϊόντων περιελάμβανε δύο «υποοικογένειες» προϊόντων: τους χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων χωρίς μόνωση, αφενός, και τους χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων με πλαστική επίστρωση, αφετέρου. Επισήμανε ότι «οι χαλκοσωλήνες χωρίς μόνωση και οι χαλκοσωλήνες με πλαστική επίστρωση δεν μπορούν κατ' ανάγκη να υποκατασταθούν και ενδεχομένως συνιστούν διαφορετικές αγορές προϊόντων, εκτιμώμενοι στο πλαίσιο της ανακοίνωσης της Επιτροπής όσον αφορά τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού» (ΕΕ 1997, C 372, σ. 5). Πάντως, όσον αφορά την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ότι οι δύο αυτές «υποοικογένειες» προϊόντων πρέπει να θεωρηθούν «ως μια ομάδα προϊόντων [...], διότι οι ρυθμίσεις και για τις δύο υποοικογένειες προϊόντων αφορούσαν

ουσιαστικά τις ίδιες εταιρίες (και τους ίδιους υπαλλήλους) και είχαν οργανωθεί με παρόμοιο τρόπο» (αιτιολογικές σκέψεις 13 και 459 της προσβαλλομένης απόφασης).

- 18 Στην προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή επισήμανε επίσης ότι η σχετική γεωγραφική αγορά ήταν ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (ΕΟΧ). Έκρινε ότι, το 2000, εντός του ΕΟΧ, η αξία της αγοράς των χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων χωρίς μόνωση ανερχόταν σε 970,1 εκατομμύρια ευρώ και η αξία της αγοράς των χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων με πλαστική επίστρωση ανερχόταν σε 180,9 εκατομμύρια ευρώ. Η συνολική αξία των δύο αυτών αγορών εκτιμήθηκε κατά συνέπεια σε 1 151 εκατομμύρια ευρώ το 2000 εντός του ΕΟΧ (αιτιολογικές σκέψεις 17 και 23 της προσβαλλομένης απόφασης).

Τα συστατικά στοιχεία της επίμαχης παραβάσεως

- 19 Η Επιτροπή επισήμανε ότι η επίμαχη παράβαση εκδηλώθηκε υπό τρεις διαφορετικές, αλλά αλληλένδετες, μορφές (αιτιολογικές σκέψεις 458 και 459 της προσβαλλομένης απόφασης). Το πρώτο μέρος της συμπράξεως, δηλαδή οι συμφωνίες SANCO, συνίστατο στις συμφωνίες που συνήφθησαν μεταξύ των «παραγωγών SANCO». SANCO ήταν ένα σήμα χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων χωρίς μόνωση, παραγομένων από τον όμιλο ΚΜΕ, τη Wieland και τον όμιλο Boliden (αιτιολογικές σκέψεις 115 έως 118, 125 έως 146 και 456 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 20 Το δεύτερο σκέλος της επίμαχης παραβάσεως, δηλαδή οι συμφωνίες WICU και Cuprotherm, περιελάμβανε τις συμφωνίες που συνήφθησαν μεταξύ των «παραγωγών WICU και Cuprotherm». WICU και Cuprotherm ήταν σήματα χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων με πλαστική επίστρωση, παραγομένων από τον όμιλο ΚΜΕ και τη Wieland (αιτιολογικές σκέψεις 121 και 149 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 21 Το τρίτο μέρος της συμπράξεως, δηλαδή οι ευρύτερες ευρωπαϊκές συμφωνίες, αφορούσε τις συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο μιας ευρύτερης ομάδας

παραγωγών χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων χωρίς μόνωση. Περιελάμβανε τις επιχειρήσεις των οποίων γίνεται μνεία στις σκέψεις 19 και 20 ανωτέρω, καθώς και τον όμιλο Buntmetall (αποτελούμενο από την Austria Buntmetall και από την Buntmetall Amstetten), τη Χαλκόρ, την ΗΜΕ, τον όμιλο ΙΜΙ, τη Mueller και τον όμιλο Outokumpu (αιτιολογικές σκέψεις 147, 148, 192 και 459 έως 462 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Διάρκεια και συνεχής χαρακτήρας της επίμαχης παραβάσεως

- 22 Η Επιτροπή επισήμανε με την προσβαλλομένη απόφαση ότι η επίμαχη παράβαση άρχισε στις 3 Ιουνίου 1988, όσον αφορά τον όμιλο ΚΜΕ και τον όμιλο Boliden, στις 29 Σεπτεμβρίου 1989, όσον αφορά τον όμιλο ΙΜΙ, τον όμιλο Outokumpu και τη Wieland, στις 21 Οκτωβρίου 1997 όσον αφορά τη Mueller και, το αργότερο, στις 29 Αυγούστου 1998, όσον αφορά τη Χαλκόρ, τον όμιλο Buntmetall και την ΗΜΕ. Ως ημερομηνία πάυσεως της παραβάσεως η Επιτροπή έλαβε υπόψη την 22α Μαρτίου 2001, πλην των περιπτώσεων της Mueller και της Χαλκόρ, οι οποίες, κατά την Επιτροπή, έπαυσαν να μετέχουν στη σύμπραξη αντιστοίχως στις 8 Ιανουαρίου 2001 και τον Σεπτέμβριο του 1999 (αιτιολογική σκέψη 597 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 23 Όσον αφορά τον διαρκή χαρακτήρα της επίμαχης παραβάσεως, προκειμένου περί του ομίλου Boliden, του ομίλου ΙΜΙ, του ομίλου ΚΜΕ, του ομίλου Outokumpu και της Wieland, η Επιτροπή επισήμανε με την προσβαλλομένη απόφαση ότι, μολονότι η σύμπραξη είχε διαστήματα λιγότερο έντονης δραστηριότητας μεταξύ του 1990 και του Δεκεμβρίου του 1992, αφενός, και μεταξύ του Ιουλίου του 1994 και του Ιουλίου του 1997, αφετέρου, ωστόσο η συνιστώσα παράβαση συμπεριφορά ουδέποτε έπαυσε πλήρως, οπότε η επίμαχη παράβαση αποτελούσε πράγματι ενιαία μη παραγραφείσα παράβαση (αιτιολογικές σκέψεις 466, 471, 476, 477 και 592 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Καθορισμός του ποσού των προστίμων

- 24 Με την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 [ΕΚ] και 82 [ΕΚ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1), καθώς και δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, στον όμιλο Boliden, στον όμιλο Buntmetall, στη Χαλκόρ, στην ΗΜΕ, στον όμιλο ΙΜΙ, στον όμιλο ΚΜΕ, στον όμιλο Outokumpu και στη Wieland (αιτιολογική σκέψη 842 και άρθρο 2 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 25 Η Επιτροπή καθόρισε το ύψος των προστίμων με γνώμονα τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της επίμαχης παραβάσεως, δηλαδή τα δύο κριτήρια τα οποία αναφέρουν ρητώς το άρθρο 23, παράγραφος 3, του κανονισμού 1/2003 και το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17, το οποίο, κατά την προσβαλλομένη απόφαση, είχε εφαρμογή κατά τον χρόνο της επίμαχης παραβάσεως (αιτιολογικές σκέψεις 601 έως 603 της προσβαλλομένης απόφασης).
- 26 Προκειμένου να καθορίσει το ποσό που επέβαλε σε κάθε επιχείρηση, η Επιτροπή εφάρμοσε τη μεθοδολογία που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές για τον υπολογισμό των προστίμων που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και του άρθρου 65, παράγραφος 5, [ΑΧ] (ΕΕ 1998, C 9, σ. 3, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), μολονότι δεν αναφέρεται συστηματικά στο κείμενο αυτό. Στην προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή εκτίμησε επίσης αν και κατά πόσον οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις ανταποκρίνονταν στις επιταγές που καθορίστηκαν με την ανακοίνωση του 1996 περί συνεργασίας.

Αρχικό ποσό των προστίμων

— Σοβαρότητα της παραβάσεως

- 27 Όσον αφορά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της επίμαχης παραβάσεως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την καθαυτό φύση της παραβάσεως, τη συγκεκριμένη επίπτωσή της στην αγορά, την έκταση της σχετικής γεωγραφικής αγοράς και το μέγεθος της εν λόγω αγοράς (αιτιολογικές σκέψεις 605 και 678 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 28 Ισχυρίστηκε ότι οι πρακτικές κατανομής των αγορών και καθορισμού των τιμών όπως οι επίμαχες εν προκειμένω συνιστούσαν, ως εκ της φύσεώς τους, πολύ σοβαρή παράβαση και έκρινε ότι η γεωγραφική αγορά την οποία επηρέασε η σύμπραξη αντιστοιχούσε στο έδαφος του ΕΟΧ. Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη της το ότι η αγορά των χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων αποτελούσε πολύ σημαντικό βιομηχανικό τομέα, του οποίου η αξία εκτιμήθηκε σε 1 151 εκατομμύρια ευρώ εντός του ΕΟΧ το 2000, τελευταίο πλήρες έτος λειτουργίας της συμπράξεως (αιτιολογικές σκέψεις 606 και 674 έως 678 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 29 Όσον αφορά τη συγκεκριμένη επίπτωση στην αγορά, η Επιτροπή επισήμανε ότι υπήρχαν επαρκή στοιχεία για να αποδειχθεί ότι η σύμπραξη είχε συνολικά αποτελέσματα στην οικεία αγορά, ιδίως επί των τιμών, μολονότι ήταν αδύνατος ο ακριβής ποσοτικός προσδιορισμός τους (αιτιολογικές σκέψεις 670 και 673 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Προκειμένου να προβεί στη διαπίστωση αυτή, στηρίχτηκε μεταξύ άλλων σε πλείονα στοιχεία. Πρώτον, στηρίχτηκε στην εφαρμογή της συμπράξεως, αναφερόμενη στο ότι οι μετέχοντες είχαν ανταλλάξει πληροφορίες ως προς τους όγκους πωλήσεων και το ύψος των τιμών (αιτιολογικές σκέψεις 629 και 630 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 30 Δεύτερον, έλαβε υπόψη της το γεγονός ότι τα μέλη της συμπράξεως κατείχαν σημαντικό μέρος, ήτοι το 84,6%, της αγοράς εντός του ΕΟΧ (αιτιολογική σκέψη 635 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 31 Τρίτον, η Επιτροπή στηρίχθηκε στους πίνακες, στα υπομνήματα και στα σημειώματα που καταρτίσθηκαν από τα μέλη της συμπράξεως στο πλαίσιο των συσκέψεών της. Τα έγγραφα αυτά ανέφεραν ότι οι τιμές είχαν αυξηθεί κατά τη διάρκεια ορισμένων διαστημάτων λειτουργίας της συμπράξεως και ότι τα μέλη της συμπράξεως είχαν πραγματοποιήσει επιπλέον έσοδα σε σχέση με τα προηγούμενα διαστήματα. Σε ορισμένα από τα εν λόγω έγγραφα αναγράφεται ότι τα εμπλεκόμενα στη σύμπραξη πρόσωπα εκτιμούσαν ότι η σύμπραξη είχε παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να επιτύχουν τους στόχους τους ως προς τις τιμές. Η Επιτροπή στηρίχθηκε επίσης στις δηλώσεις του κ. Μ., πρώην διευθυντή μιας από τις εταιρίες του ομίλου Boliden, καθώς και στις δηλώσεις της Wieland, του ομίλου Boliden και της Mueller στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με την Επιτροπή (αιτιολογικές σκέψεις 637 έως 654 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 32 Τέλος, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα μερίδια αγοράς των μετεχόντων στη σύμπραξη παρέμειναν σχετικώς σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας της συμπράξεως, μολονότι οι πελάτες των μετεχόντων ενίοτε μεταβάλλονταν (αιτιολογική σκέψη 671 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 33 Η Επιτροπή συνήγαγε εντεύθεν ότι οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις διέπραξαν πολύ σοβαρή παράβαση (αιτιολογική σκέψη 680 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

— Διαφοροποιημένη μεταχείριση

- 34 Η Επιτροπή επισήμανε με την προσβαλλομένη απόφαση τέσσερις ομάδες τις οποίες θεωρούσε αντιπροσωπευτικές του σχετικού μεγέθους των επιχειρήσεων που μετέσχαν στην επίμαχη παράβαση. Η κατανομή των μελών της συμπράξεως σε πλείονες κατηγορίες στην οποία προέβη η Επιτροπή στηρίχθηκε στα μερίδια αγοράς

των μετεχόντων στη σύμπραξη, όσον αφορά τις πωλήσεις των οικείων προϊόντων εντός του ΕΟΧ κατά τη διάρκεια του 2000. Κατά συνέπεια, ο όμιλος ΚΜΕ θεωρήθηκε ως ο κύριος επιχειρηματίας της σχετικής αγοράς και κατατάχθηκε στην πρώτη κατηγορία. Οι όμιλοι Wieland (αποτελούμενος από τη Wieland και από τον όμιλο Buntmetall, του οποίου τον έλεγχο απέκτησε η Wieland τον Ιούλιο του 1999), ΙΜΙ και Outokumpu θεωρήθηκαν ως επιχειρηματίες μεσαίου μεγέθους στην αγορά αυτή και κατατάχθηκαν στη δεύτερη κατηγορία. Ο όμιλος Boliden κατατάχθηκε στην τρίτη κατηγορία. Στην τέταρτη κατηγορία περιλαμβάνονται η ΗΜΕ και η Χαλκόρ (αιτιολογικές σκέψεις 681 έως 692 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 35 Τα μερίδια αγοράς καθορίστηκαν με βάση τον κύκλο εργασιών που πραγματοποίησε έκαστος από τους μετέχοντες στην παράβαση, ο οποίος προερχόταν συνολικώς από την αγορά χαλκοσωλήνων χωρίς μόνωση και χαλκοσωλήνων με πλαστική επίστρωση. Συνεπώς, τα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων που δεν πωλούσαν σωλήνες WICU και Curotherm υπολογίστηκαν με τη διαίρεση των κύκλων εργασιών τους για τους χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων χωρίς μόνωση με το συνολικό μέγεθος της αγοράς χαλκοσωλήνων χωρίς μόνωση και με πλαστική επίστρωση (αιτιολογικές σκέψεις 683 και 692 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 36 Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καθόρισε το αρχικό ποσό των προστίμων σε 70 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο ΚΜΕ, σε 23,8 εκατομμύρια ευρώ για τους ομίλους Wieland, ΙΜΙ και Outokumpu, σε 16,1 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο Boliden και σε 9,8 εκατομμύρια ευρώ για τη Χαλκόρ και για την ΗΜΕ (αιτιολογική σκέψη 693 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 37 Λαμβανομένου υπόψη του ότι η Wieland και ο όμιλος Buntmetall αποτελούσαν ενιαία επιχείρηση μετά τον Ιούλιο του 1999 και ότι, μέχρι τον Ιούνιο του 1995, η ΚΜΕ France και η ΚΜΕ Italy αποτελούσαν από κοινού επιχείρηση χωριστή από την ΚΜΕ Germany, το αρχικό ποσό των προστίμων που τους επιβλήθηκαν καθορίστηκε ως εξής: 35 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο ΚΜΕ (ΚΜΕ Germany, ΚΜΕ France και ΚΜΕ Italy από κοινού), 17,5 εκατομμύρια ευρώ για την ΚΜΕ Germany, 17,5 εκατομμύρια ευρώ για την ΚΜΕ Italy και την ΚΜΕ France από κοινού, 3,25 εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο Wieland, 19,52 εκατομμύρια ευρώ για τη Wieland και 1,03

εκατομμύρια ευρώ για τον όμιλο Buntmetall (αιτιολογικές σκέψεις 694 έως 696 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 38 Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η αναγκαιότητα καθορισμού του προστίμου σε ύψος που να διασφαλίζει αποτρεπτικό αποτέλεσμα, η Επιτροπή αύξησε το αρχικό ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο Outokumpu προστίμου κατά 50%, ανεβάζοντάς το έτσι στα 35,7 εκατομμύρια ευρώ, εκτιμώντας ότι ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου αυτού, που υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ, υποδεικνύει ότι το μέγεθος και η οικονομική του ισχύς δικαιολογούν την προσαύξηση αυτή (αιτιολογική σκέψη 703 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Βασικό ποσό των προστίμων

- 39 Από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή προσαύξησε τα αρχικά ποσά των προστίμων κατά 10% ανά πλήρες έτος παραβάσεως και κατά 5% για κάθε επιπλέον διάστημα τουλάχιστον έξι μηνών, αλλά βραχύτερο του ενός έτους. Ως εκ τούτου, κατέληξε ότι:

- δεδομένου ότι ο όμιλος IMI μετέσχε στη σύμπραξη επί έντεκα έτη και πέντε μήνες, πρέπει να του επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 23,8 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 110%,
- δεδομένου ότι ο όμιλος Outokumpu μετέσχε στη σύμπραξη επί έντεκα έτη και πέντε μήνες, πρέπει να του επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 35,7 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 110%, μετά την προσαύξηση του για λόγους αποτροπής,

- δεδομένου ότι ο όμιλος Boliden μετέσχε στη σύμπραξη επί δώδεκα έτη και εννέα μήνες, πρέπει να του επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 16,1 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 125 %,

- δεδομένου ότι η Χαλκόρ μετέσχε στη σύμπραξη επί δώδεκα μήνες, πρέπει να της επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 9,8 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 10 %,

- δεδομένου ότι η ΗΜΕ μετέσχε στη σύμπραξη επί δύο έτη και έξι μήνες, πρέπει να της επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 9,8 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 25 %,

- δεδομένου ότι ο όμιλος ΚΜΕ μετέσχε στη σύμπραξη επί πέντε έτη και επτά μήνες, πρέπει να του επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 35 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 55 %,

- δεδομένου ότι η ΚΜΕ Germany μετέσχε στη σύμπραξη επί επτά έτη και δύο μήνες, πρέπει να της επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 17,5 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 70 %,

- δεδομένου ότι η ΚΜΕ France και η ΚΜΕ Italy μετέσχαν στη σύμπραξη επί πέντε έτη και δέκα μήνες, πρέπει να τους επιβληθεί προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 17,5 εκατομμυρίων ευρώ, κατά 55 %,

- δεδομένου ότι η Wieland κρίθηκε, αφενός, ατομικώς υπεύθυνη για διάστημα εννέα ετών και εννέα μηνών και, αφετέρου, υπεύθυνη από κοινού με τον όμιλο Buntmetall για επιπλέον διάστημα ενός έτους και οκτώ μηνών, της επιβλήθηκαν προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 19,52 εκατομμυρίων

ευρώ, για το οποίο είναι ατομικώς υπεύθυνη η Wieland, κατά 95 % και προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου, ύψους 3,25 εκατομμυρίων ευρώ, για το οποίο είναι υπεύθυνη η Wieland από κοινού με την Buntmetall, κατά 15 % (αιτιολογικές σκέψεις 706 έως 714 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

40 Ως εκ τούτου, τα βασικά ποσά των επιβληθέντων στις εν λόγω επιχειρήσεις προστίμων έχουν ως εξής:

- όμιλος ΚΜΕ: 54,25 εκατομμύρια ευρώ,
- ΚΜΕ Germany: 29,75 εκατομμύρια ευρώ,
- ΚΜΕ France και ΚΜΕ Italy (από κοινού): 27,13 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος Buntmetall: 1,03 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος Wieland: 3,74 εκατομμύρια ευρώ,
- Wieland: 38,06 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος ΙΜΙ: 49,98 εκατομμύρια ευρώ,

- όμιλος Outokumpu: 74,97 εκατομμύρια ευρώ,

- Χαλκόρ: 10,78 εκατομμύρια ευρώ,

- HME: 12,25 εκατομμύρια ευρώ,

- όμιλος Boliden: 36,225 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 719 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Επιβαρυντικές και ελαφρυντικές περιστάσεις

- ⁴¹ Το βασικό ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο Outokumpu προστίμου προσαυξήθηκε κατά 50% με την αιτιολογία ότι είχε υποπέσει σε παράβαση καθ' υποτροπήν, δεδομένου ότι υπήρξε αποδέκτης της αποφάσεως 90/417/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 1990, σχετικά με τη διαδικασία του άρθρου 65 [ΑΧ] που αφορά συμφωνία και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ ευρωπαϊών παραγωγών πλατέων προϊόντων ψυχρής ελάσεως ανοξείδωτου χάλυβα (ΕΕ L 220, σ. 28) (αιτιολογικές σκέψεις 720 έως 726 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- ⁴² Ως ελαφρυντικές περιστάσεις, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της ότι οι όμιλοι ΚΜΕ και Outokumpu της είχαν παράσχει πληροφορίες, στο πλαίσιο της συνεργασίας τους με αυτήν, μη εμπίπτουσες στην ανακοίνωση του 1996 περί συνεργασίας.
- ⁴³ Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μείωσε το βασικό ποσό του επιβληθέντος στον όμιλο Outokumpu προστίμου κατά 40,17 εκατομμύρια ευρώ, ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο πρόστιμο που του επιβλήθηκε για το διάστημα παραβάσεως μεταξύ του Σεπτεμβρίου του 1989 και του Ιουλίου του 1997, η απόδειξη του οποίου κατέστη δυνατή

με βάση τα στοιχεία τα οποία ο όμιλος αυτός παρέσχε στην Επιτροπή (αιτιολογικές σκέψεις 758 και 759 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 44 Όσον αφορά τον όμιλο ΚΜΕ, το βασικό ποσό του προστίμου το οποίο του επιβλήθηκε μειώθηκε κατά 7,93 εκατομμύρια ευρώ λόγω της συνεργασίας του, η οποία παρέσχε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αποδείξει ότι η επίμαχη παράβαση περιελάμβανε τους χαλκοσωλήνες υδραυλικών εγκαταστάσεων με πλαστική επίστρωση (αιτιολογικές σκέψεις 760 και 761 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Εφαρμογή της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας

- 45 Η Επιτροπή, βάσει του σημείου Δ της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας, χορήγησε μείωση του ποσού των προστίμων κατά 50% στον όμιλο Outokumpu, κατά 35% στον όμιλο Wieland, κατά 15% στη Χαλκόρ, κατά 10% στον όμιλο Boliden και στον όμιλο IMI και κατά 35% στον όμιλο ΚΜΕ. Η ΗΜΕ δεν έτυχε καμίας μείωσης βάσει της ανακοινώσεως αυτής (αιτιολογική σκέψη 815 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Τελικό ποσό των προστίμων

- 46 Σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 και με το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003, η Επιτροπή καθόρισε τα ποσά των προστίμων που έπρεπε να επιβληθούν στις αποδέκτριες της προσβαλλομένης αποφάσεως επιχειρήσεις ως εξής:

— όμιλος Boliden: 32,6 εκατομμύρια ευρώ,

— όμιλος Buntmetall: 0,6695 εκατομμύρια ευρώ,

- Χαλκόρ: 9,16 εκατομμύρια ευρώ,
- ΗΜΕ: 4,49 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος ΙΜΙ: 44,98 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος ΚΜΕ: 32,75 εκατομμύρια ευρώ,
- ΚΜΕ Germany: 17,96 εκατομμύρια ευρώ,
- ΚΜΕ France και ΚΜΕ Italy (από κοινού): 16,37 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος Outokumpu: 36,14 εκατομμύρια ευρώ,
- όμιλος Wieland: 2,43 εκατομμύρια ευρώ,
- Wieland: 24,7416 εκατομμύρια ευρώ (αιτιολογική σκέψη 842 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- ⁴⁷ Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου [γυν Γενικού Δικαστηρίου] στις 20 Ιανουαρίου 2005, οι προσφεύγουσες άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.
- ⁴⁸ Κατόπιν τροποποίησης της συνθέσεως των τμημάτων του Πρωτοδικείου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο όγδοο τμήμα, στο οποίο κατά συνέπεια ανατέθηκε η υπό κρίση υπόθεση.

49 Οι προσφεύγουσες ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

- να ακυρώσει το άρθρο 1, στοιχεία α' έως γ', της προσβαλλομένης αποφάσεως, κατά το μέτρο που αφορά τα διαστήματα μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1995 και της 27ης Αυγούστου 1998 και μεταξύ της 10ης Δεκεμβρίου 1998 και της 7ης Οκτωβρίου 1999,
- να μειώσει το ποσό του προστίμου που της επιβλήθηκε,
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

50 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

- να απορρίψει την προσφυγή,
- να αυξήσει το ποσό του επιβληθέντος στις προσφεύγουσες προστίμου,
- να καταδικάσει τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

51 Με την προσφυγή τους, οι προσφεύγουσες ζητούν, αφενός, τη μερική ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως και, αφετέρου, τη μείωση του ποσού του προστίμου που τους επιβλήθηκε.

1. *Επί του αιτήματος μερικής ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως*

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 52 Προς στήριξη του αιτήματός τους, οι προσφεύγουσες προβάλλουν έναν και μόνο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος αφορά πλάνη περί το δίκαιο την οποία ενέχει η διαπίστωση της συμμετοχής τους σε ενιαία και διαρκή παράβαση.
- 53 Οι προσφεύγουσες εκτιμούν ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμο και σύμφωνα με τη νομολογία ότι συμφώνησαν, κατά τα διαστήματα μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1995 και της 27ης Αυγούστου 1998 και μεταξύ της 10ης Δεκεμβρίου 1998 και της 7ης Οκτωβρίου 1999, να συμβάλλουν, με τη συμπεριφορά τους, στους κοινούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν όλοι οι μετέχοντες στη σύμπραξη και ότι είχαν γνώση των συγκεκριμένων εκδηλώσεων συμπεριφοράς τις οποίες είχαν κατά νουν ή ανέπτυσαν άλλες επιχειρήσεις, επιδιώκοντας τους ίδιους σκοπούς, ή ότι μπορούσαν ευλόγως να τις προβλέψουν και ότι ήταν διατεθειμένες να αποδεχθούν τον σχετικό κίνδυνο
- 54 Όσον αφορά το διάστημα από την 1η Ιουλίου 1995 έως τις 27 Αυγούστου 1998, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται, κατ' ουσίαν, ότι, από την 1η Ιουλίου 1995, οι συμφωνίες SANCO έπαυσαν να αποτελούν μέρος της συμπράξεως. Ως εκ τούτου, η σύμπραξη αποτελούνταν πλέον από δύο μόνο μέρη, δηλαδή τις συμφωνίες WICU και Cuprotherm και τις ευρύτερες ευρωπαϊκές συμφωνίες.
- 55 Λαμβανομένου υπόψη του ότι δεν αμφισβητείται ότι οι προσφεύγουσες ουδέποτε μετέσχαν στις συμφωνίες WICU και Cuprotherm και ότι έπαυσαν να μετέχουν στις συσκέψεις που διεξήχθησαν στο πλαίσιο των ευρύτερων ευρωπαϊκών συμφωνιών

μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1995 και της 27ης Αυγούστου 1998, η προσαπτόμενη στις προσφεύγουσες παράβαση δεν υπήρξε διαρκής, αλλά διεκόπη.

- 56 Κατά τις προσφεύγουσες, το γεγονός ότι συνέχισαν, μετά την 1η Ιουλίου 1995, να μετέχουν στο δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των «παραγωγών SANCO» ουδόλως ασκεί επιρροή επί του ζητήματος αν η συμμετοχή τους στη σύμπραξη διεκόπη ή όχι. Συγκεκριμένα, από την αναχώρηση, περί τα μέσα του 1995, του κ. Μ., ενός από τους τότε γενικούς διευθυντές τους, και μέχρι τις 21 Νοεμβρίου 1997, αγνοούσαν την ύπαρξη συσκέψεων της συμπράξεως, ακόμη δε και την ύπαρξη της καθεαυτό συμπράξεως. Οι προσφεύγουσες έλαβαν γνώση της υπάρξεως των ευρύτερων ευρωπαϊκών συμφωνιών μόλις στις 21 Νοεμβρίου 1997, ημερομηνία κατά την οποία ο όμιλος ΚΜΕ τις κάλεσε να μετάσχουν στη συνεργασία αυτή, πράγμα το οποίο αρνήθηκαν να πράξουν.
- 57 Εξάλλου, το σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών που λειτουργούσε μεταξύ των «παραγωγών SANCO» από το 1988 υπήρξε το αποτέλεσμα της εφαρμογής θεμιτών συμφωνιών παροχής αδειών. Ως εκ τούτου, ο αρχικός και κύριος σκοπός του εν λόγω συστήματος ήταν θεμιτός. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι προσφεύγουσες δέχθηκαν ωστόσο ότι, μεταξύ του 1988 και των μέσων του 1995, το εν λόγω σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών είχε επίσης χρησιμεύσει ως εργαλείο στο πλαίσιο της συμπράξεως. Ισχυρίζονται ότι, δεδομένου ότι δεν γνώριζαν τον διαρκή χαρακτήρα των συσκέψεων και των επαφών στο πλαίσιο της συμπράξεως μετά τα μέσα του 1995, η συμμετοχή τους στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μετά την ημερομηνία αυτή δεν συνιστούσε πλέον συμμετοχή στη σύμπραξη, αλλά αποκλειστικώς και μόνο στην εφαρμογή θεμιτών συμφωνιών παροχής αδειών.
- 58 Όσον αφορά το διάστημα από τις 10 Δεκεμβρίου 1998 μέχρι τις 7 Οκτωβρίου 1999, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, κατά τη σύσκεψη της 10ης Δεκεμβρίου 1998, ανακοίνωσαν ρητώς και κατηγορηματικώς ότι αποσύρονται από τη συνεργασία στο πλαίσιο των ευρύτερων ευρωπαϊκών συμφωνιών. Οι προσφεύγουσες προσχώρησαν εκ νέου στη σύμπραξη κατά τη διάρκεια συσκέψεως που οργανώθηκε στις 8 Οκτωβρίου 1999.

59 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του λόγου αυτού.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

60 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι παράβαση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ μπορεί να προκύπτει όχι μόνον από μεμονωμένη πράξη, αλλά και από σειρά πράξεων ή ακόμη και από διαρκή συμπεριφορά. Η ερμηνεία αυτή δεν μπορεί να αμφισβητηθεί για τον λόγο ότι ένα ή περισσότερα στοιχεία αυτής της σειράς πράξεων ή της διαρκούς αυτής συμπεριφοράς θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν, αφ' εαυτών και μεμονωμένως εξεταζόμενα, παράβαση της εν λόγω διατάξεως (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-49/92 P, Επιτροπή κατά Anic Partecipazioni, Συλλογή 1999, σ. I-4125, σκέψη 81). Όταν οι διάφορες πράξεις εντάσσονται σε ένα συνολικό σχέδιο, λόγω του ότι επιδιώκουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, η Επιτροπή δικαιούται να καταλογίσει την ευθύνη για τις πράξεις αυτές αναλόγως της συμμετοχής στην παράβαση, η οποία λαμβάνεται υπόψη στο σύνολό της (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 258).

61 Ομοίως, μια επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί υπαίτια συνολικής συμπράξεως έστω και αν αποδεδειγμένα μετέσχε ευθέως σε ένα μόνον ή σε πλείονα συστατικά στοιχεία αυτής της συμπράξεως, εφόσον γνώριζε ή όφειλε οπωσδήποτε να γνωρίζει, αφενός, ότι η συμπαιγνία στην οποία μετείχε αποτελούσε μέρος συνολικού σχεδίου και, αφετέρου, ότι το συνολικό αυτό σχέδιο κάλυπτε όλα τα συστατικά στοιχεία της συμπράξεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Απριλίου 1999, T-305/94 έως T-307/94, T-313/94 έως T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 και T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-931, σκέψη 773, και της 20ής Μαρτίου 2002, T-9/99, HFB κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1487, σκέψη 231).

- 62 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι οι προσφεύγουσες μετέσχαν στις ευρύτερες ευρωπαϊκές συμφωνίες από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι τις 30 Ιουνίου 1995, από τις 27 Αυγούστου 1998 μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου 1998 και από τις 8 Οκτωβρίου 1999 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001. Ωσαύτως δεν αμφισβητείται ότι αντάλλασσαν συχνά και διαρκώς λεπτομερή στοιχεία με τον όμιλο ΚΜΕ και τη Wieland, αφορώντα τους όγκους πωλήσεων χαλκοσωλήνων υδραυλικών εγκαταστάσεων που φέρουν το σήμα SANCO, καθ' όλη τη διάρκεια της συμπράξεως, δηλαδή από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001.
- 63 Κατά συνέπεια, πρέπει να κριθεί αν η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών αποτελούσε ένα από τα συστατικά στοιχεία του συνολικού σχεδίου της συμπράξεως και αν οι προσφεύγουσες όφειλαν να γνωρίζουν την ύπαρξη της συμπράξεως και τη λειτουργία της κατά τα διαστήματα μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1995 και της 27ης Αυγούστου 1998, καθώς και μεταξύ της 10ης Δεκεμβρίου 1998 και της 7ης Οκτωβρίου 1999.
- 64 Στην προσβαλλομένη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 449 έως 457), η Επιτροπή έκρινε ότι τα στοιχεία του συνολικού σχεδίου της συμπράξεως περιελάμβαναν τα εξής:
- τη σταθεροποίηση των μεριδίων στην αγορά δια της κατανομής των όγκων των πωλήσεων ανά χώρα,
 - τη συμφωνία περί αυξήσεων των τιμών ή περί συντονισμού των τιμών και την εφαρμογή των εν λόγω αυξήσεων ή των εν λόγω συντονισμένων τιμών,
 - την υλοποίηση της κατανομής των αγορών και του συντονισμού των τιμών, μέσω ενός συστήματος παρακολούθησεως που συνίστατο στον καθορισμό ηγετικών εταιριών για διάφορες ευρωπαϊκές αγορές, καθώς και στην τακτική ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικών με τις εμπορικές στρατηγικές, τους όγκους και τους στόχους πωλήσεων, και, περιστασιακά, με τις τιμές και τις εκπτώσεις.

- 65 Ειδικότερα, ως προς τις ανταλλαγές στοιχείων σχετικών με τους σωλήνες SANCO, η Επιτροπή επισήμανε, στην αιτιολογική σκέψη 143 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι ανταλλαγές αυτές καθιστούσαν δυνατό τον έλεγχο των όγκων πωλήσεων. Υπενθυμίζεται επίσης ότι, στην αιτιολογική σκέψη 138 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η κατανομή των όγκων πωλήσεων αποτελούσε αντικείμενο τακτικού συντονισμού μεταξύ των «παραγωγών SANCO» και των μελών των ευρύτερων ευρωπαϊκών συμφωνιών. Τέλος, στην αιτιολογική σκέψη 486 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η σύμπραξη «στο κυριότερο μέρος της [...] συνίστατο στην ανταλλαγή στοιχείων για όγκους των πωλήσεων και, στη βάση αυτή, στην κατανομή των ποσοστώσεων».
- 66 Οι προσφεύγουσες δεν αμφισβήτησαν τις διαπιστώσεις αυτές για το διάστημα από τις 3 Ιουνίου 1988 μέχρι την 1η Ιουλίου 1995. Όσον αφορά το διάστημα από την 1η Ιουλίου 1995 μέχρι τις 22 Μαρτίου 2001, ισχυρίζονται ότι δεν μπορούσαν ευλόγως να προβλέψουν ότι η συμμετοχή τους στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μετά τα μέσα του 1995 θα συντελούσε στη λειτουργία της συμπράξεως.
- 67 Εντούτοις, τα επιχειρήματα των προσφευγουσών δεν είναι πειστικά. Συγκεκριμένα, αφού μετέσχαν επί πλείονα έτη τόσο στις συμφωνίες SANCO όσο και στις ευρύτερες ευρωπαϊκές συμφωνίες, οι οποίες περιελάμβαναν την κατανομή της παραγωγής και την εποπτεία της εφαρμογής της εν λόγω κατανομής, μέσω συχνών και λεπτομερών ανταλλαγών που αφορούσαν τους όγκους πωλήσεων, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι η αναχώρηση, στα μέσα του 1995, του κ. Μ. προκάλεσε οξεία αμνησία στην επιχείρηση όσον αφορά την ύπαρξη της συμπράξεως ή τον τρόπο λειτουργίας της.
- 68 Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν ισχυρίζονται ότι ο κ. Μ. ήταν ο μόνος υπάλληλος ή το μόνο διευθυντικό στέλεχος που γνώριζε τη συμμετοχή τους στη σύμπραξη μεταξύ του 1988 και του 1995.
- 69 Διαπιστώνεται ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της συμμετοχής τους στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών, οι προσφεύγουσες υποστήριξαν τον αντίθετο στον ανταγωνισμό

μηχανισμό που είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συμπράξεως. Συνεπώς, η ανάμιξη τους στο εν λόγω σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών αποτέλεσε τη συνέχιση της συμμετοχής τους στη σύμπραξη (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 60 ανωτέρω, σκέψη 281). Συγκεκριμένα, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 64 έως 68 ανωτέρω, οι προσφεύγουσες όφειλαν οπωσδήποτε να γνωρίζουν ότι η συμμετοχή τους στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών εντασσόταν στο γενικό σχέδιο της συμπράξεως.

- 70 Τέλος, επισημαίνεται ότι το επιχείρημα των προσφευγουσών ότι οι συμφωνίες SANCO έπαυσαν να αποτελούν μέρος της συμπράξεως μετά τα μέσα του 1995 είναι αλυσιτελές. Συγκεκριμένα, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 69 ανωτέρω, η διαρκής συμμετοχή των προσφευγουσών στη σύμπραξη αποδεικνύεται από το γεγονός ότι μετέσχαν αδιαλείπτως σε σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών και από το ότι όφειλαν οπωσδήποτε να γνωρίζουν ότι το εν λόγω σύστημα αποτελούσε μέρος του γενικού σχεδίου της επίμαχης παραβάσεως.
- 71 Συνεπώς, το αίτημα των προσφευγουσών περί μερικής ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

2. Επί του αιτήματος μειώσεως του ποσού του προστίμου

- 72 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού, οι προσφεύγουσες προβάλλουν τρεις ισχυρισμούς αφορώντες, αντιστοίχως, πρόδηλη πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή των κανόνων περί των προθεσμιών παραγραφής, εσφαλμένη αύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας της παραβάσεως και εσφαλμένη εφαρμογή της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας.

- 73 Πριν εξετασθούν οι ισχυρισμοί των προσφευγουσών, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 601 και 842 της προσβαλλομένης απόφασης προκύπτει ότι τα ποσά που επέβαλε η Επιτροπή λόγω της παραβάσεως επιβλήθηκαν δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2, του κανονισμού 17 καθώς και του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού 1/2003. Επιπλέον, η Επιτροπή καθόρισε το ύψος των προστίμων εφαρμόζοντας τη μεθοδολογία που προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές και στην ανακοίνωση του 1996 περί συνεργασίας (βλ. σκέψη 26 ανωτέρω).
- 74 Μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως κανόνας δικαίου, περιέχουν ωστόσο κανόνα συμπεριφοράς που υποδεικνύει την ακολουθητέα τακτική, από την οποία η Επιτροπή δεν μπορεί να παρεκκλίνει σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση χωρίς να προσδιορίσει τους σχετικούς λόγους, οι οποίοι πρέπει να συμβιβάζονται με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαΐου 2006, C-397/03 P, Archer Daniels Midland Ingredients κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-4429, σκέψη 91 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 75 Επομένως, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο, στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας των επιβληθέντων με την προσβαλλόμενη απόφαση προστίμων, να εξακριβώσει αν η Επιτροπή άσκησε την εξουσία της εκτιμήσεως σύμφωνα με τη μέθοδο που εκτίθεται στις κατευθυντήριες γραμμές και, εφόσον διαπιστώσει ότι αυτή παρεξέκλινε από την ως άνω μέθοδο, να εξακριβώσει αν η εν λόγω παρέκκλιση είναι νομικώς δικαιολογημένη και επαρκώς κατά νόμον αιτιολογημένη. Συναφώς, σημειωτέον ότι το Δικαστήριο επικύρωσε αφενός την ίδια την αρχή των κατευθυντηρίων γραμμών και αφετέρου τη γενική μέθοδο που αυτές εκθέτουν (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψεις 252 έως 255, 266 έως 267, 312 και 313).
- 76 Ο αυτοπεριορισμός της εξουσίας εκτιμήσεως της Επιτροπής που προκύπτει από την έκδοση των κατευθυντηρίων γραμμών δεν είναι στην πραγματικότητα ασυμβίβαστος με τη διατήρηση σημαντικού περιθωρίου εκτιμήσεως για το θεσμικό αυτό όργανο. Οι κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν διάφορα στοιχεία που παρέχουν στην Επιτροπή τη δυνατότητα ελιγμών κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της σύμφωνα με τις διατάξεις των κανονισμών 17 και 1/2003, όπως έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο (απόφαση Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 118 ανωτέρω, σκέψη 267).

- 77 Ως εκ τούτου, σε τομείς στους οποίους η Επιτροπή διατηρεί περιθώριο εκτιμήσεως, επί παραδείγματι όσον αφορά το αρχικό ποσό ή τον συντελεστή προσαυξήσεως λόγω διαρκείας, ο σχετικός έλεγχος νομιμότητας περιορίζεται στο να εξακριβωθεί ότι δεν υπάρχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Ιουλίου 2005, T-241/01, Scandinavian Airlines System κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. ΙΙ-2917, σκέψεις 64 και 79).
- 78 Εξάλλου, το περιθώριο εκτιμήσεως της Επιτροπής και τα όρια τα οποία η ίδια έχει ορίσει δεν προδικάζουν, κατ' αρχήν, την εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του (απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. ΙΙ-2501, σκέψη 538), που του παρέχει την εξουσία να εξαλείφει, να μειώνει ή να αυξάνει το ποσό του επιβαλλόμενου από την Επιτροπή προστίμου (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Φεβρουαρίου 2007, C-3/06 P, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. Ι-1331, σκέψεις 60 έως 62, απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Οκτωβρίου 2003, T-368/00, General Motors Nederland και Opel Nederland κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. ΙΙ-4491, σκέψη 181).

Επί του ισχυρισμού που αφορά πρόδηλη πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή των κανόνων περί των προθεσμιών παραγραφής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 79 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι, δεδομένου ότι δεν μετέσχαν σε ενιαία και συνεχή παράβαση, η Επιτροπή παρέβη τους κανόνες που έχουν εφαρμογή επί των προθεσμιών παραγραφής, επιβάλλοντας πρόστιμο για το διάστημα πριν τις 22 Μαρτίου 1996, δεδομένου ότι η έρευνά της άρχισε στις 22 Μαρτίου 2001. Συναφώς, οι προσφεύγουσες υπογραμμίζουν ότι η ανταλλαγή στοιχείων περί των όγκων πωλήσεων κατ' εφαρμογήν των αδειών SANCO μετά τα μέσα του 1995 δεν αποτελούσε

μέρος της συμπράξεως και ότι η σύμπραξη στην οποία προσχώρησαν στις 27 Αυγούστου 1998 δεν αντιστοιχούσε στη σύμπραξη την οποία είχαν εγκαταλείψει στα μέσα του 1995.

- 80 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται επίσης ότι έπρεπε να τύχουν της ίδιας μεταχειρίσεως με την ΗΜΕ, τη Mueller, τον όμιλο Buntmetall και τη Χαλκόρ, όσον αφορά τις προθεσμίες παραγραφής, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.
- 81 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του υπό κρίση ισχυρισμού.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 82 Κατ' αρχάς, υπενθυμίζεται ότι από τις σκέψεις 60 έως 71 ανωτέρω προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή διαπίστωσε, στην προσβαλλομένη απόφαση, ότι οι προσφεύγουσες είχαν μετάσχει σε ενιαία και διαρκή παράβαση μεταξύ της 3ης Ιουνίου 1988 και της 22ας Μαρτίου 2001. Συγκεκριμένα, η αδιάλειπτη συμμετοχή τους στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών αρκούσε για την απόδειξη της διαρκούς συμμετοχής τους στη σύμπραξη.
- 83 Συνεπώς, ανεξαρτήτως των διαπιστώσεων της Επιτροπής ως προς την ΗΜΕ, τη Mueller, τον όμιλο Buntmetall και τη Χαλκόρ, η παραγραφή του άρθρου 25 του κανονισμού 1/2003 δεν έχει συμπληρωθεί ως προς τις προσφεύγουσες.
- 84 Εν πάση περιπτώσει και ως εκ περισσού, διαπιστώνεται ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 216, 449 και 450 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθώς και από το άρθρο

της 1 προκύπτει ότι η ΗΜΕ, η Mueller, ο όμιλος Buntmetall και η Χαλκόρ κρίθηκαν υπεύθυνοι για τη συμμετοχή τους στη σύμπραξη από το 1997 ή το 1998, ενώ οι προσφεύγουσες κρίθηκαν υπεύθυνες από το 1988.

- 85 Συνεπώς, ο υπό κρίση ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του ισχυρισμού που αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 86 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, μη λαμβάνοντας υπόψη, κατά την προσαύξηση του αρχικού ποσού του προστίμου λόγω της διάρκειας της παραβάσεως, την περιορισμένη συμμετοχή τους στη σύμπραξη επί σημαντικό χρονικό διάστημα. Συναφώς, ισχυρίζονται ότι, κατά τη διάρκεια των δύο διαστημάτων κατά τα οποία διέκοψαν τη συμμετοχή τους στη σύμπραξη, υπέβαλαν και έλαβαν στοιχεία μόνον ως προς τους όγκους πωλήσεων δυνάμει της συμφωνίας παροχής αδείας SANCO.

- 87 Με το υπόμνημα απαντήσεώς τους, οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή, κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου, έλαβε υπόψη της μόνον τη σοβαρότητα της καθεαυτό συμπράξεως και παρέλειψε να λάβει υπόψη της τον ρόλο τους στην επίμαχη παράβαση. Συναφώς, οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν, αναφερόμενες στη νομολογία, ότι η σοβαρότητα μιας παραβάσεως δεν εκτιμάται αποκλειστικώς

και μόνο με γνώμονα τα στοιχεία που της προσιδιάζουν, αλλά και με γνώμονα τις περιστάσεις που αφορούν ειδικώς την οικεία επιχείρηση.

- 88 Ως εκ τούτου, ακόμη και αν κριθεί ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λάβει υπόψη την περιορισμένη συμμετοχή των προσφευγουσών, προκειμένου να προσυζητήσει το αρχικό ποσό του επιβληθέντος λόγω της διάρκειας προστίμου, εξακολουθεί να υποχρεούται να το πράξει κατά τον καθορισμό του ποσού του προστίμου υπό το πρίσμα της σοβαρότητας της παραβάσεως.
- 89 Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του υπό κρίση ισχυρισμού και προβάλλει ένσταση απαραδέκτου όσον αφορά την αιτίαση ότι, κατά την εκ μέρους της εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, παρέλειψε να λάβει υπόψη της τον ρόλο των προσφευγουσών στη σύμπραξη. Κατά την Επιτροπή, η εν λόγω αιτίαση αποτελεί νέο ισχυρισμό, μη περιεχόμενο στο δικόγραφο της προσφυγής, ο οποίος πρέπει ως εκ τούτου να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 90 Όσον αφορά την προβληθείσα από την Επιτροπή ένσταση απαραδέκτου, υπενθυμίζεται ότι, από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', και του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου προκύπτει ότι το εισαγωγικό δικόγραφο πρέπει να περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση και ότι απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία. Ωστόσο, ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη ισχυρισμού που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό δικόγραφο και συνδέεται στενά με αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (απόφαση του Πρωτοδικείου

της 5ης Φεβρουαρίου 1997, T-207/95, Ibarra Gil κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. I-A-13 και II-31, σκέψη 51· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1983, 306/81, Βέρρος κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1981, σ. 1755, σκέψεις 9 και 10). Ανάλογη λύση επιβάλλεται όταν πρόκειται για αιτίαση προβαλλόμενη προς στήριξη ισχυρισμού (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 21ης Μαρτίου 2002, T-231/99, Joynson κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2085, σκέψη 156, και της 15ης Οκτωβρίου 2008, T-345/05, Mote κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2008, σ. II-2849, σκέψη 85).

- 91 Διαπιστώνεται ότι, με το δικόγραφο της προσφυγής τους, οι προσφεύγουσες τόνισαν το γεγονός ότι η Επιτροπή, κατά τον υπολογισμό του ύψους του προστίμου που τους επιβλήθηκε, δεν έλαβε υπόψη της την κατ' αυτές περιορισμένη συμμετοχή τους στη σύμπραξη. Από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει ότι ο ισχυρισμός τους αφορά τον κατ' αυτές δυσανάλογο χαρακτήρα του επιβληθέντος προστίμου. Εντούτοις, η αιτίαση που προβάλλουν οι προσφεύγουσες με το δικόγραφο αυτό αφορά αποκλειστικώς και μόνον την προσαύξηση του αρχικού ποσού λόγω της διάρκειας.
- 92 Στο υπόμνημα αντικρούσεώς τους, οι προσφεύγουσες δεν παραθέτουν νέα πραγματικά στοιχεία, αλλά επιχειρούν να διευρύνουν το περιεχόμενο του ισχυρισμού τους ώστε να περιλάβουν αιτίαση αφορώσα την εκτίμηση της σοβαρότητας της συμμετοχής τους στη σύμπραξη. Ωστόσο, η τελευταία αυτή αιτίαση δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανάπτυξη του ισχυρισμού περί του δυσανάλογου χαρακτήρα του επιβληθέντος προστίμου, όπως εκτέθηκε στο δικόγραφο της προσφυγής, συνδεδεμένη στενά με τον ισχυρισμό αυτόν. Πράγματι, η αμφισβήτηση ενός ουσιώδους στοιχείου αποφάσεως, όπως είναι εν προκειμένω η εκτίμηση της σοβαρότητας της επίμαχης παραβάσεως, πρέπει να διατυπώνεται ειδικώς ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ήδη με το δικόγραφο της προσφυγής.
- 93 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η αιτίαση των προσφευγουσών που αφορά την εκτίμηση της σοβαρότητας της συμμετοχής τους στη σύμπραξη.
- 94 Όσον αφορά το βάσιμο του ισχυρισμού, διαπιστώνεται ότι ο ισχυρισμός αυτός αφορά ένα στοιχείο ως προς το οποίο η Επιτροπή, δυνάμει των κατευθυντηρίων γραμμών,

έχει διατηρήσει περιθώριο εκτιμήσεως. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω ισχυρισμός μπορεί να γίνει δεκτός μόνο σε περίπτωση που το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώσει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως εκ μέρους της Επιτροπής (βλ. σκέψη 77 ανωτέρω).

- 95 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι προσάυξηση του αρχικού ποσού του προστίμου ανάλογα με τη διάρκεια δεν χωρεί μόνο στην περίπτωση κατά την οποία υφίσταται άμεση σχέση μεταξύ της διάρκειας και μιας μεγαλύτερης ζημίας εις βάρος των σκοπών των κανόνων ανταγωνισμού (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-203/01, Michelin κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-4071, σκέψη 278 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 96 Επιπλέον, από τις κατευθυντήριες γραμμές προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν προέβλεψε καμία αλληλοεπικάλυψη ή αλληλεξάρτηση μεταξύ της εκτιμήσεως της σοβαρότητας και της εκτιμήσεως της διάρκειας της παραβάσεως.
- 97 Αντιθέτως, πρώτον, από την οικονομία των κατευθυντηρίων γραμμών συνάγεται ότι αυτές προβλέπουν την εκτίμηση αυτής καθαυτήν της σοβαρότητας της παραβάσεως, για να καθοριστεί το αρχικό ποσό του προστίμου. Δεύτερον, η σοβαρότητα της παραβάσεως αναλύεται σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της ενδιαφερόμενης επιχειρήσεως, ιδίως το μέγεθός της και τη θέση της στη σχετική αγορά, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε στάθμιση του αρχικού ποσού, στην κατάταξη των επιχειρήσεων σε κατηγορίες και στον καθορισμό ενός συγκεκριμένου αρχικού ποσού. Τρίτον, η διάρκεια της παραβάσεως λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό του βασικού ποσού και, τέταρτον, οι κατευθυντήριες γραμμές προβλέπουν τη συνεκτίμηση επιβαρυντικών και ελαφρυντικών περιστάσεων που καθιστούν δυνατή την προσαρμογή του ποσού του προστίμου, ιδίως σε σχέση με τον ενεργό ή παθητικό ρόλο των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων κατά την τέλεση της παραβάσεως.
- 98 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το απλό γεγονός ότι η Επιτροπή διατήρησε τη δυνατότητα να αυξάνει το πρόστιμο ανά έτος παραβάσεως κατά ποσοστό που ανέρχεται, στις περιπτώσεις παραβάσεων μεγάλης διάρκειας, μέχρι το 10% του ποσού στο οποίο καταλήγει για τη σοβαρότητα της παραβάσεως, ουδόλως την υποχρεώνει να καθορίζει τον συντελεστή αυτόν βάσει της εντάσεως των δραστηριοτήτων της συμπράξεως ή των αποτελεσμάτων της ή, κατά μείζονα λόγο, της σοβαρότητας της παραβάσεως. Πράγματι, στην Επιτροπή απόκειται να επιλέγει, στο πλαίσιο του ευρέος περιθωρίου

εκτιμήσεως που διαθέτει (βλ. σκέψη 77 ανωτέρω), τον συντελεστή προσαυξήσεως που προτίθεται να εφαρμόσει λόγω της διαρκείας της παραβάσεως.

- 99 Εν προκειμένω, η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα στην αιτιολογική σκέψη 706 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η συμμετοχή των προσφευγουσών στην παράβαση διήρκεσε δώδεκα έτη και εννέα μήνες (βλ., συναφώς, σκέψεις 60 έως 71 ανωτέρω), ήταν δηλαδή μεγάλης διαρκείας κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών. Ως εκ τούτου, αύξησε το αρχικό ποσό του προστίμου που τους επιβλήθηκε κατά 125 %. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή δεν παρεξέκλινε από τους κανόνες που θέσπισε με τις κατευθυντήριες γραμμές.
- 100 Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι αυτή η κατά 125 % αύξηση, λαμβανομένης υπόψη της διαρκείας της επίμαχης παραβάσεως, δεν είναι, εν προκειμένω, προδήλως δυσανάλογη.

Επί του ισχυρισμού που αφορά ανεπαρκή μείωση του ποσού του προστίμου, λαμβανομένης υπόψη της συνεργασίας των προσφευγουσών δυνάμει της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 101 Οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι η εκ μέρους τους συνεργασία έπρεπε να έχει ως συνέπεια μεγαλύτερη μείωση του ποσού του προστίμου τους, δεδομένου ότι επιβεβαίωσαν την ακρίβεια των στοιχείων που παρέσχε ο κ. Μ. και ότι, με την απάντησή τους στην ανακοίνωση αιτιάσεων, παρέσχαν στην Επιτροπή λεπτομερή περιγραφή των συμφωνιών SANCO.

¹⁰² Ισχυρίζονται επίσης ότι η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, διότι χορήγησε σ' αυτές την ίδια μείωση του ποσού του προστίμου με τη χορηγηθείσα στον όμιλο ΙΜΙ, ενώ είχαν συνεργασθεί περισσότερο με την Επιτροπή απ' ό,τι ο εν λόγω όμιλος. Η μείωση του ποσού του επιβληθέντος στον όμιλο ΙΜΙ προστίμου δικαιολογήθηκε από το γεγονός και μόνον ότι ο όμιλος αυτός ομολόγησε την παράβαση και δεν αμφισβήτησε τα πραγματικά περιστατικά στα οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή. Οι προσφεύγουσες διαβίβασαν, επιπλέον, στοιχεία στην Επιτροπή και διευκρίνισαν ή επιβεβαίωσαν τα σημαντικά πραγματικά περιστατικά τα οποία διευκόλυναν την έρευνα και στα οποία στηρίχθηκε αυτή στην προσβαλλόμενη απόφαση.

¹⁰³ Η Επιτροπή ζητεί την απόρριψη του ισχυρισμού.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

¹⁰⁴ Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας στηρίζεται στη σκέψη ότι μια τέτοια συνεργασία διευκολύνει την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-311/94, BPB de Eendracht κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1129, σκέψη 325, και T-338/94, Finnboard κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1617, σκέψη 363).

¹⁰⁵ Υπογραμμίζεται επίσης ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της συνεργασίας που παρέχουν τα μέλη μιας συμπράξεως, στην Επιτροπή μπορεί να προσαφθεί μόνον πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, δεδομένου ότι το θεσμικό αυτό όργανο έχει ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως για να αξιολογήσει την ποιότητα και τη χρησιμότητα της συνεργασίας μιας επιχειρήσεως, ιδίως σε σχέση με τη συμβολή άλλων επιχειρήσεων (απόφαση του

Δικαστηρίου της 10ης Μαΐου 2007, C-328/05 P, SGL Carbon κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-3921, σκέψη 88). Εντούτοις, η Επιτροπή δεν μπορεί, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως αυτής, να παραβιάσει την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

- 106 Εξάλλου, διαπιστώνεται ότι από το σημείο Δ 2 της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας προκύπτει ότι μια επιχείρηση μπορεί να τύχει της εφαρμογής της εν λόγω ανακοινώσεως εάν, πριν την αποστολή της ανακοινώσεως αιτιάσεων, παράσχει στην Επιτροπή στοιχεία που συμβάλλουν στην επιβεβαίωση της υπάρξεως της διαπραχθείσας παραβάσεως ή εάν, αφού λάβει την ανακοίνωση αιτιάσεων, πληροφορήσει την Επιτροπή ότι δεν αμφισβητεί το υποστατό των πραγματικών περιστατικών στα οποία στηρίζονται οι κατηγορίες της.
- 107 Εν προκειμένω, τόσο ο όμιλος IMI όσο και οι προσφεύγουσες άρχισαν να συνεργάζονται μετά την αποστολή της ανακοινώσεως αιτιάσεων. Ως εκ τούτου, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν να αξιώνουν να τύχουν μεγαλύτερης μειώσεως από τη χορηγηθείσα στον όμιλο IMI, παρά μόνο στην περίπτωση που, προκειμένου να αποδειχθεί η παράβαση, η συνεργασία τους διευκόλυνε περισσότερο το έργο της Επιτροπής από την παρασχεθείσα από τον όμιλο IMI.
- 108 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει ότι η συνεργασία την οποία παρέσχαν οι προσφεύγουσες διαφέρει από την παρασχεθείσα από τον όμιλο IMI μόνον καθόσον οι προσφεύγουσες «αποσαφήνισ[αν] ορισμένα πραγματικά περιστατικά» (αιτιολογικές σκέψεις 809 και 812 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επιπλέον, από την προσβαλλομένη απόφαση προκύπτει εμμέσως ότι η Επιτροπή έκρινε ότι η χρησιμότητα της συνεργασίας του ομίλου IMI και αυτή της συνεργασίας των προσφευγουσών ήταν παρόμοιου βαθμού, δεδομένου ότι και ο μὲν και οι δε άρχισαν να συνεργάζονται σε στάδιο κατά το οποίο η Επιτροπή ήταν ήδη σε θέση, ιδίως λόγω της συνεργασίας της Mueller, των ομίλων Outokumpu και KME, της Wieland και της Χαλκόρ, να αποδείξει την ύπαρξη του συνόλου της επίμαχης παραβάσεως. Εξάλλου, οι προσφεύγουσες δεν υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να αποδείξει την ύπαρξη της συμπράξεως στο σύνολό της κατά τον χρόνο της συνεργασίας τους.

- 109 Σημειωτέον επίσης ότι δήλωση όπως αυτή την οποία αφορά η σκέψη 102 ανωτέρω, η οποία απλώς και μόνον επιβεβαιώνει στοιχεία τα οποία γνωστοποίησε στην Επιτροπή άλλη επιχείρηση σε προγενέστερο στάδιο της έρευνας, δεν διευκολύνει σημαντικά το έργο της Επιτροπής και, επομένως, δεν επαρκεί για να δικαιολογήσει μείωση του ποσού του προστίμου λόγω συνεργασίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-44/00, Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2223, σκέψη 301, και της 25ης Οκτωβρίου 2005, T-38/02, Groupe Danone κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-4407, σκέψη 455).
- 110 Κατόπιν των ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως κατά την αξιολόγηση της χρησιμότητας της συνεργασίας των προσφευγουσών και δεν παραβίασε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, εφαρμόζοντας τον ίδιο συντελεστή μείωσης, δυνάμει της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας, στις προσφεύγουσες και στον όμιλο IMI. Κατά συνέπεια, ούτε ο υπό κρίση ισχυρισμός είναι βάσιμος.
- 111 Ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

3. Επί του αντιθέτου αιτήματος της Επιτροπής, στηριζομένου στην ενδεχομένως ευνοϊκή μεταχείριση των προσφευγουσών σε σχέση με τη Χαλκόρ και τον όμιλο IMI

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 112 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο όμιλος IMI και η Χαλκόρ, με τα δικόγραφα της προσφυγής τους στο πλαίσιο των υποθέσεων T-18/05 και T-21/05, ισχυρίστηκαν ότι, κατά τον καθορισμό του ποσού των προστίμων, δεν έλαβε υπόψη της ότι δεν είχαν

αναμιχθεί στις συμφωνίες SANCO και στις συμφωνίες WICU και Cuprotherm και ότι, συνεπώς, είχαν διαπράξει λιγότερο σοβαρή παράβαση από τη διαπραχθείσα εκ μέρους των προσφευγουσών, της Wieland και του ομίλου ΚΜΕ. Τα επιχειρήματα του ομίλου ΙΜΙ και της Χαλκόρ θέτουν το ζήτημα της κατ' αυτές διακρίσεως μεταξύ των μετεχόντων στη σύμπραξη, στο πλαίσιο αυτού που θεωρήθηκε ως ενιαία παράβαση.

- 113 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, αν το Γενικό Δικαστήριο δεχθεί τα επιχειρήματα του ομίλου ΙΜΙ και της Χαλκόρ επί του ζητήματος αυτού, θα πρέπει, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, να αυξήσει το ποσό των επιβληθέντων στον όμιλο ΚΜΕ, στις προσφεύγουσες και στη Wieland προστίμων, και όχι να μειώσει το ποσό των επιβληθέντων στον όμιλο ΙΜΙ και στη Χαλκόρ προστίμων.
- 114 Οι προσφεύγουσες ζητούν την απόρριψη του αιτήματος αυτού.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

- 115 Διαπιστώνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο, στις σήμερα δημοσιευόμενες αποφάσεις του Τ-18/05, ΙΜΙ κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 2010, σ. ΙΙ-1769), και Τ-21/05, Χαλκόρ κατά Επιτροπής (Συλλογή 2010, σ. ΙΙ-1895), έκρινε ότι ο όμιλος ΙΜΙ και η Χαλκόρ διέπραξαν λιγότερο σοβαρή παράβαση από τη διαπραχθείσα από τον όμιλο Boliden, τον όμιλο ΚΜΕ και τη Wieland και ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη παραλείποντας να λάβει υπόψη της το στοιχείο αυτό κατά τον υπολογισμό των ποσών των προστίμων.
- 116 Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε επιπλέον, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, ότι το αρχικό ποσό των προστίμων που δέχθηκε η Επιτροπή είναι κατάλληλο, σε σχέση με τη σοβαρότητα του συνόλου των τριών μερών της συμπράξεως, και ότι πρέπει να μειωθούν τα αρχικά ποσά των προστίμων που επιβλήθηκαν

στον όμιλο ΙΜΙ και στη Χαλκόρ, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το ότι η Επιτροπή δεν τις έκρινε υπεύθυνες όσον αφορά τις συμφωνίες SANCO (απόφαση ΙΜΙ κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 115 ανωτέρω, σκέψεις 166, 167 και 189, και Χαλκόρ κατά Επιτροπής, σκέψη 115 ανωτέρω, σκέψεις 104, 105 και 185).

117 Συνεπώς, το αίτημα της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

118 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να καταναείμει τα δικαστικά έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.

119 Εν προκειμένου, οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν όσον αφορά την προσφυγή τους, ενώ η Επιτροπή ηττήθηκε όσον αφορά το αντίθετο αίτημά της. Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ηττήθηκαν κυρίως οι προσφεύγουσες. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να κριθεί ότι οι προσφεύγουσες θα φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους και το 90 % των εξόδων της Επιτροπής, ενώ η Επιτροπή θα φέρει το 10 % των δικαστικών εξόδων της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.
- 2) Απορρίπτει το αντίθετο αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- 3) Η Boliden AB, η Outokumpu Copper Fabrication AB και η Outokumpu Copper BCZ SA θα φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους και το 90% των εξόδων της Επιτροπής.
- 4) Η Επιτροπή θα φέρει το 10% των δικαστικών εξόδων της.

Martins Ribeiro

Παπασάββας

Wahl

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Μαΐου 2010.

(υπογραφές)

Πίνακας περιεχομένων

Ιστορικό της διαφοράς	II - 1849
1. Η διοικητική διαδικασία	II - 1849
2. Η προσβαλλομένη απόφαση	II - 1852
Επίμαχα προϊόντα και αγορές	II - 1858
Τα συστατικά στοιχεία της επίμαχης παραβάσεως	II - 1859
Διάρκεια και συνεχής χαρακτήρας της επίμαχης παραβάσεως	II - 1860
Καθορισμός του ποσού των προστίμων	II - 1861
Αρχικό ποσό των προστίμων	II - 1862
— Σοβαρότητα της παραβάσεως	II - 1862
— Διαφοροποιημένη μεταχείριση	II - 1863
Βασικό ποσό των προστίμων	II - 1865
Επιβαρυντικές και ελαφρυντικές περιστάσεις	II - 1868
Εφαρμογή της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας	II - 1869
Τελικό ποσό των προστίμων	II - 1869
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 1870
Σκεπτικό	II - 1871
1. Επί του αιτήματος μερικής ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως	II - 1872
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1872
Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 1874
2. Επί του αιτήματος μείωσης του ποσού του προστίμου	II - 1877
Επί του ισχυρισμού που αφορά πρόδηλη πλάνη περί το δίκαιο κατά την εφαρμογή των κανόνων περί των προθεσμιών παραγραφής	II - 1879
II - 1892	

Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1879
Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 1880
Επί του ισχυρισμού που αφορά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας	II - 1881
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1881
Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 1882
Επί του ισχυρισμού που αφορά ανεπαρκή μείωση του ποσού του προστίμου, λαμβανομένης υπόψη της συνεργασίας των προσφευγουσών δυνάμει της ανακοινώσεως του 1996 περί συνεργασίας	II - 1885
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1885
Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 1886
3. Επί του αντιθέτου αιτήματος της Επιτροπής, στηριζομένου στην ενδεχομένως ευνοϊκή μεταχείριση των προσφευγουσών σε σχέση με τη Χαλκόρ και τον όμιλο ΙΜΙ	II - 1888
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 1888
Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου	II - 1889
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 1890